

GÖYÇƏLİ AŞIQ ƏLƏSGƏR ABİDƏSİ QAYIDIŞIN SİMVOLUDUR

18 fevral 2021-ci il tarixində ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev Azərbaycan aşıq sənətinin görkəmli nümayəndəsi, qüdrətli söz ustası Aşıq Ələsgərin anadan olmasının 200 illiyi münasibətilə onun adının abədiləşdirilməsi üçün iki Sərəncam imzalamışdır. Bu il sentyabrın 30-da Bakı şəhərinin ən gözəl yerində, paytaxtın mərkəzində, füsunkar parkda Aşıq Ələsgərin abidəsi ucaldıldı. Bu xalqımızın milli-mədəni irs tarixinə silinməz hərflərlə yazılacaq çox əlamətdar, gözəladıyımız, həsrətində olduğumuz hadisə oldu...

Aşıq Ələsgər çoxəsrlik keçmişə malik aşıq sənəti ənənələrinə ən yüksək bədii-estetik meyarlarla yeni məzmun qazandırmış, xalq ruhuyla həmahəng əsərləri ilə Azərbaycanın mədəni sərvətlər xəzinəsinə misilsiz töhfələr bəxş etmişdir. Sənətkarın doğma təbiətə məhəbbət və vətənpərvərlik hisslərini vəhdətdə aşılaman, ana dilimizin saflığını, mənə potensialını və hüdudsuz ifadə imkanlarını özündə cəmləşdirən dərin koloritli yaradıcılığı Azərbaycan ədəbiyyatının parlaq səhifələrindən biridir. Azərbaycan aşıq sənətinin ümumbəşəri dəyərlər sırasında qorunan dünya qeyri-maddi mədəni irs nümunələri siyahısına salınması həm də Aşıq Ələsgər sənətinə ehtiramın təzahürüdür. Aşıq Ələsgərin zəngin poetik irsinin geniş tədqiqi, nəşri və təbliğinin mühüm mərhələsi mədəni-mənəvi dəyərlərimizin bütün daşıyıcılarına həmişə qədərbilənliklə yanaşan ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Sənətkarın yubileyləri məhz ulu öndərin təşəbbüsü ilə dövlət səviyyəsində qeyd edilmişdir. Böyük söz ustasının respublikamızda və onun hüdudlarından kənar 150 illik yubiley mərasimləri keçirilərkən əlamətdar hadisə baş vermiş, azərbaycanlıların əzəli yurdlarından olan qədim Göyçə mahalında, doğulduğu kənddə Aşıq Ələsgərin qəbirüstü abidəsi ucaldılmışdı. Həmin əzəmətli büst soydaşlarımız öz dədə-baba torpaqlarından didərgin salındıqdan sonra erməni vandalları tərəfindən dağıdılsa da, milli-mədəni varlığımızın tərkib hissəsinə çevrilmiş Aşıq Ələsgər irsi tarixi yaddaş rəmzi kimi yaşayır.

Ürəyi yurd həsrəti ilə döyünən, vətən və xalqını sevən **nasir, şair, publisist, dramaturq Qərib Mehdi** ilə həmsöhbət olduq. O, böyük qürurla qeyd etdi ki, ilk öncə Dədə Ələsgər sevdalısı olaraq dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin zəngin tarixə malik Azərbaycan saz-söz sənətinin görkəmli nümayəndəsi Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyi ilə bağlı verdiyi sərəncamlara və Bakı şəhərinin mərkəzində ona qoydurduğu möhtəşəm heykəle və açılışda onun yaradıcılığına və aşıq poeziyasına verdiyi yüksək dəyəre görə bütün Qərbi azərbaycanlılar minnətdardır. Ölkə rəhbərinin dərinməzmunlu çıxışında Qərbi Azərbaycana qayıdış istiqamətində səsləndirdiyi xüsusi siyasi əhəmiyyət kəsb edən mesajlar hamımızı se-

vindirir. Saz sənətinin banisi Aşıq Ələsgərin yaradıcılığına nəzər salanda, dəryadan bir damcını araşdıranda özün-özündən soruşursan: "Bu Göyçəli Aşıq (aşiq) Ələsgər nəymiş, İlahi?". Öz sualına özün cavab verməli olursan: "Şübhəsiz, on doqquzuncu əsrin Dədə Qorquduymuş". Ələsgər poeziyası hansı ədəbi məktəblə səciyyəlenir? Mistikayla, sufizmlə, yoxsa təsəvvüflə?".

Aşıq Ələsgərin yaradıcılığını iki istiqamətdən gələn ideya yönləndirir. Biri dinlə sıx bağlı olan ideologiya, o birisi həyat eşqidir.

"İncimərəm" qoşmasının ədəbi-bədii mətni istər-istəməz onun paralelində yer alan başqa versiyaları - hüquqi və siyasi tərəfləri yada salır.

İstər dara çəkdir, istər qul eylə,
Qoymuşam əmrinə qol, incimərəm.
Həsrətdən Məcnun oldum səhrada,
Alırsan canımı, al, incimərəm.

Firqətindən saralıban, solanam,
İzin versən, yar, başına dolannam.
Əlli yol çapıllam, yüz yol talannam,
Bir şey deyil dövlət, mal, incimərəm.

Lirik Mən sevdiniyə sınaqdan çıxmış daha bir yol xatırladır və dərhal o yolun da Aşıq fikrindən döndərməyəcəyinə sevdiniyə inandırır. İnandırır ki, məşuqu onu dünya malından məhrum etsə, əlli yol çapılmaq, yüz yol talanmaq əmri versə, onun eyninə gəlməyəcəkdir. Çünki mənəviyyəti üstün tutan əsl aşıqlərin gözündə dünya malı puç bir şeydir.

Yenə can bahasına fədakarlıq varmı? Aşıq Ələsgərin yaradıcılığında o qədər... Qəribəliyə bir bax: qurbanlıq olan qurban alandan daha çox, bu halın baş verməsinə tələsir. Həm də görünməmiş bir cəfakəşliklə. Yada salıram. Amma yox, qoy bu hala uyğun gələn siyasi çaları da xatırladım, sonra vəd etdiyimə qayıdaram.

Ələsgərəm, yandım eşq atasında,
Gözüm qaldı kirpiyində, qaşında.
Qazdır məzarımı çeşmə başında,
Sal sinəm üstündən yol, incimərəm.

Bu qədər məğrurluq olarmı? Ey qürurlu gözəl, aşıqini duy! Gör o, sənə necə yalvarır: "Əl uzatmırsan, uzatma. Heç olmasa, qədəmlərini ürəyimin sipərindən əsirgəmə. Sənə hər üzünə qurban olana bu qədər zülm etmə. Tanrı ona qurban deyilmiş İbrahim Peyğəmbərin oğlu İsmayılı bağışladı. Sən də mənim Tanrımsan, lütfünə əminəm".

Bəli, el sənətkarı Aşıq Ələsgərin paytaxda qoyulmuş, Qərbi Azərbaycana tərəf yönələn bu möhtəşəm abidəsi, həmçinin bugünkü ictimai-siyasi durumda mədəni həyatımızın ən yaddaqalan hadisəsi olmaqla birgə, böyük rəmzi mənə daşıyaraq bizi doğma yurd yerlərinə mavi gözlü, nəğməli Göyçə gölünə, zümrüd qaşlı Göyçəyə çağırır...

Zabit XƏLİLOV,
"Respublika".